U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Michaely Bejčkové a soudců Zdeňka Kühna a Ondřeje Mrákoty ve věci žalobce: **V. G.**, zastoupeného advokátkou Mgr. Marinou Musilovou, Sukova 4, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 4. 7. 2022, čj. OAM-96/LE-LE05-LE05-PD1-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 5. 5. 2023, čj. 4 Az 23/2022-59,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce je státním příslušníkem dvou států – Ruské federace a Izraele. V roce 2019 byl v ČR vzat do předběžné vazby a hrozilo mu vydání do Ruska (to bylo později shledáno přípustným). V této situaci žalobce požádal o udělení doplňkové ochrany (§ 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu), protože se v případě svého vydání obával vážné újmy. Žalobce má degeneraci sítnice levého oka a cystu v plicích, podmínky v ruských věznicích jsou tvrdé a tam poskytovaná zdravotní péče nedostatečná. Ministerstvo vnitra mu doplňkovou ochranu nejprve neudělilo, protože ve vztahu k druhému státu, jehož je žalobce občanem, žádnou újmou neargumentoval. Zasáhl však správní soud, jehož rozhodnutí následně potvrdil i NSS (rozsudkem ze dne 6. 2. 2020, čj. 7 Azs 267/2019-19): protože se žalobce nacházel ve vazbě, nemohl reálně využít ochrany Izraele. Žalobci byla tedy dne 20. 1. 2021 udělena doplňková ochrana na dobu 12 měsíců.

[2] V důsledku toho byl žalobce propuštěn z vazby a bylo rozhodnuto o tom, že se jeho vydání do Ruska nepovoluje. Dne 20. 12. 2021 žalobce požádal současně o prodloužení doplňkové ochrany a o udělení azylu. Při pohovoru uvedl, že jeho zdravotní problémy trvají, stejně jako trvá i jeho ohrožení v případě návratu do Ruska; naopak v Izraeli nikdy potíže neměl, v návratu tam mu nic nebrání, jeho činnost (politická, podnikatelská) ale probíhá v Evropě. O žádosti o udělení azylu bylo rozhodnuto v samostatném řízení, které bylo zastaveno. Následně ministerstvo rozhodlo o doplňkové ochraně: tu žalobci neprodloužilo (§ 53a odst. 4 zákona o azylu).

[3] Rozhodnutí ministerstva o neprodloužení doplňkové ochrany napadl žalobce u Městského soudu v Praze a navrhl, aby bylo řízení o žalobě přerušeno do doby konečného rozhodnutí o jeho žádosti o azyl (původní rozhodnutí o zastavení řízení bylo totiž k žalobcovu rozkladu pro nepřezkoumatelnost zrušeno). Městský soud návrhu nevyhověl;

ve věci samé pak rozhodl tak, že žalobu zamítl. Zdůraznil přitom, že klíčovým důvodem pro udělení doplňkové ochrany žalobci bylo to, že byl ve vazbě a nemohl odcestovat do Izraele. Tento důvod však pominul, proto nelze doplňkovou ochranu prodloužit. Městský soud se nezabýval žalobcovou námitkou o různých statusech národnosti v Izraeli, protože ji žalobce vznesl až po lhůtě k podání žaloby.

[4] Žalobce podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost (nyní tedy vystupuje jako *stěžovatel*) a požádal, aby jí byl přiznán odkladný účinek. Ministerstvo podle něj neprokázalo, že došlo k významné změně okolností a že stěžovateli již nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy. Stěžovatel nesouhlasí s tím, že mu jako osobě s více státními příslušnostmi automaticky nebyla prodloužena doplňková ochrana: nikdo nezkoumal, zda se stěžovatel opravdu může v Izraeli usadit a zda mu tam nehrozí nebezpečí vážné újmy (vzetí do vydávací vazby). Ministerstvo se nezabývalo ani současným stavem zdravotnické péče v Izraeli ve vztahu k onemocněním, kterými stěžovatel trpí. Městský soud pochybil i tím, že nepřerušil řízení do doby konečného rozhodnutí o stěžovatelově žádosti o azyl a že se nezabýval námitkou týkající se povahy stěžovatelovy izraelské státní příslušnosti.

[5] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje stěžovatelovy zájmy (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, odmítne ji jako nepřijatelnou (usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11–12).

[6] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[7] Stěžovatel v kasační stížnosti neuvádí, jaké důvody by měly svědčit pro její přijatelnost. Neoznačuje právní otázku, kterou se NSS dosud nezabýval, kterou NSS či krajské soudy řeší rozdílně nebo v níž je třeba učinit tzv. judikaturní odklon. Stěžovatel ani netvrdí, že se městský soud bezdůvodně odchýlil od ustálené judikatury nebo že hrubě pochybil při výkladu práva. Nic takového nezjistil ani NSS.

[8] Udělováním mezinárodní ochrany osobám s více občanstvími se NSS již zabýval. Pokud má žadatel o mezinárodní ochranu (ať už ve formě azylu, nebo doplňkové ochrany) více občanství, musí selhávat ochrana ve všech státech, kterých je žadatel občanem. Je na žadateli, aby prokázal, že ta ze zemí jeho původu, vůči níž netvrdí skutečnosti zakládající oprávněné obavy z pronásledování či z vážné újmy, mu ochranu neposkytne (rozsudek NSS ze dne 23. 4. 2020, čj. 1 Azs 43/2020-24, č. 4042/2020 Sb. NSS, bod 19). Toto důkazní břemeno netíží žadatele jen ve výjimečných případech, kdy je ochrana bezpečné země zjevně nedosažitelná (žadatel je omezen na svobodě a do bezpečné země nemůže vycestovat – 7 Azs 267/2019, také usnesení NSS ze dne 13. 2. 2020, čj. 5 Azs 457/2019-21).

[9] I k důkaznímu standardu v řízení o prodloužení doplňkové ochrany (§ 53a odst. 4 zákona o azylu) se NSS již vyjadřoval. V tomto řízení nese správní orgán důkazní břemeno v otázce, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany, nebo zda se naopak situace významně a trvale změnila a tento důvod již netrvá (rozsudky ze dne 29. 6. 2011, čj. 7 Azs 21/2011-57; ze dne 24. 7. 2013, čj. 6 Azs 15/2013-35, bod 22; a ze dne 2. 6. 2020, čj. 10 Azs 428/2019-36; v prvním z nich se NSS zabýval *odnětím* doplňkové ochrany, na podstatě argumentu to však nic nemění). Prodloužit doplňkovou ochranu lze i navzdory zániku původního důvodu, pokud cizinec předloží nová tvrzení, jež by mohla udělení

doplňkové ochrany odůvodnit (není třeba podávat novou žádost o doplňkovou ochranu, stačí žádat prodloužení). V takové situaci je ovšem důkazní břemeno dělené a je na žadateli, aby jej unesl ve vztahu nikoliv k obecným reáliím o dané zemi, ale ke skutečnostem týkajícím se výlučně jeho osoby (6 Azs 15/2013, bod 23).

[10] Městský soud postupoval v souladu s právě shrnutou judikaturou. Byť není rozhodnutí ministerstva právě přehledné, je zřejmé jak z něj, tak z celého průběhu rozhodování o udělení doplňkové ochrany (a především z rozsudku 7 Azs 267/2019 v dřívější stěžovatelově věci), že původním důvodem udělení doplňkové ochrany byly stěžovatelovy zdravotní komplikace, které by v ruských věznicích mohly zůstat neřešeny, *a zároveň* nemožnost vycestovat do Izraele způsobená omezením stěžovatelovy osobní svobody v ČR. Ministerstvo a následně městský soud postupovaly správně: zjistily, že původní důvod udělení doplňkové ochrany zanikl, protože pominula jedna ze dvou podmínek jeho trvání (stěžovatel byl propuštěn z vazby).

[11] V této situaci bylo na stěžovateli, aby tvrdil nové důvody pro udělení doplňkové ochrany a náležitě je prokázal. Takové důvody stěžovatel ve vztahu k Izraeli neuvedl: netvrdil, že mu v Izraeli hrozí vážná újma ani že mu Izrael neposkytne efektivní ochranu před újmou, která mu hrozí v Rusku.

[12] V žádosti o prodloužení doplňkové ochrany stěžovatel (zastoupený advokátkou) uvedl, že mu izraelský konzul v české vazbě odmítl poskytnout oficiální podporu ve formě mezinárodní ochrany. Při tlumočeném pohovoru stěžovatel sdělil, že mu v návratu do Izraele nic nebrání, nikdy tam neměl potíže a ničeho se tam neobává. V žalobě stěžovatel uvedl, že schopnost a ochotu Izraele poskytnout mu efektivní ochranu ve smyslu Ženevské úmluvy nelze prověřit a že Izrael jej nemůže ochránit *na území EU*. V následné replice stěžovatel sdělil, že je se státem Izrael spojen jen velmi omezeně a že občané Izraele mají méně práv než „*příslušníci izraelského národa*“. Teprve v kasační stížnosti stěžovatel tvrdil, že se ministerstvo mělo zabývat tím, zda mu v Izraeli nehrozí vzetí do vydávací vazby nebo neposkytnutí náležité zdravotní péče. Ani nyní stěžovatel neuvádí nic konkrétního; především však je v této části jeho kasační stížnost nepřípustná, protože argumentuje novými důvody, které stěžovatel nevznesl před městským soudem (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Stejně tak se až v kasační stížnosti stěžovatel domáhá toho, aby žalovaný zkoumal bezpečnostní situaci a stav zdravotnictví v Izraeli (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[13] Městský soud postupoval správně, pokud nezkoumal tvrzení o povaze stěžovatelovy izraelské státní příslušnosti: stěžovatel je totiž uplatnil opožděně (§ 71 odst. 2 s. ř. s.). Konečně za pochybení městského soudu (natož hrubé) nelze označit ani to, že nepřerušil řízení o stěžovatelově žalobě do doby konečného rozhodnutí o jeho žádosti o azyl. Zákon takový postup nevyžaduje; soud řízení *může* přerušit, pokud probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé [§ 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s]. Nic však nebrání tomu, aby soud odděleně přezkoumával rozhodnutí o azylu a rozhodnutí o doplňkové ochraně (nález Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2022, sp. zn. IV. ÚS 1642/21, bod 26). Už vůbec pak nemusí soud, který přezkoumává neprodloužení doplňkové ochrany, čekat na to, jak dopadne *správní* řízení ve věci žádosti o azyl.

[14] V této věci nevyvstala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně. Městský soud ani hrubě nepochybil při výkladu práva. NSS proto kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost.

[15] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle úspěchu ve věci (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51–53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nevznikly (§ 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s.).

[16] NSS nerozhodoval o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o samotné kasační stížnosti rozhodl bez zbytečného prodlení. Krom toho má kasační stížnost v této věci odkladný účinek ze zákona (§ 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. června 2023

Michaela Bejčková
předsedkyně senátu